

ESPERANTO PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift
Redactie : Arsenaalstraat 5, B-2000 Antwerpen

9de jaargang — nr. 54 (6)
november - december 1978

ESPERANTO-PRIJS VOOR DR. DE SMET (R.U.C.A.)

De UMEA-premie, een jaarlijkse internationale prijs ter bekroning van een publikatie over een medisch of aanverwant onderwerp, werd dit jaar toegekend aan een wetenschapper van het Rijksuniversitair Centrum van Antwerpen (RUCA), Wim M.A. De Smet, doctor in de dierkunde.

De UMEA-prijs werd vijf jaar geleden ingesteld door een Japanse mecenas, Dr. Hideo Shinoda, directeur van een ziekenhuis te Yamagata. Het is de bedoeling met deze prijs jaarlijks een beloning toe te kennen voor de beste publikatie over een medisch of paramedisch onderwerp, die in het Esperanto werd opgesteld. Een commissie van 21 gespecialiseerde geneesheren en wetenschappers uit 13 landen beoordeelt wie de prijs verdient. De premie behelst o.a. een zilveren medaille met de beeltenis van de Poolse oogarts dr. L. Zamenhof, de vader van het Esperanto.

Het dit jaar bekroonde werk handelt niet over een strikt medisch onderwerp, maar is uit het domein van de vergelijkende patologie. De auteur heeft een studie gemaakt over pathologische toestanden in geraamten van walvissen en dolfijnen: reumatische aandoeningen, wervelwoekeringen, ribbreuken, kaakbeenbreuken, abceswoekeringen, beenvliesontstekingen, ruggegraatsmisvormingen e.a. Al deze bevindingen werden in een vlotte stijl in het Esperanto geschreven.

De auteur, Dr. Wim M.A. De Smet, is de enige Belgische dierkundige die zich bezighoudt met de studie van de walvissen, dolfijnen en andere zeezoogdieren. Hij is verbonden aan de afdeling Diergeneeskunde van het RUCA en is medewerker bij het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen te Brussel, speciaal voor deze studies over de zeezoogdieren. Voor een van zijn studies over de zeezoogdieren van onze kust werd hij bekroond in 1975 met de Henri Schoutedenprijs

(zie vervolg blz. 3)

ESPERANTO-PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift over taal- en etnische problematiek.

Redactie
Arsenaalstraat 5, B-2000 Antwerpen

Abonnementen: 25 fr. in België, 2,50 *f* in Nederland, 2 $ in andere landen.

Steunabonnement vanaf 50 fr. in België, 5 *f* in Nederland, 4 $ in andere landen.

Vijfjarig abonnement: 100 fr. in België, 10 *f* in Nederland, 8 $ in andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 200 fr. in België, 20 *f* in Nederland, 16 $ in andere landen.

Levenslang abonnement: 625 fr. in België, 62,50 *f* in Nederland, 50 $ in andere landen.

Levenslang steunabonnement: 1250 fr. in België, 125 *f* in Nederland, 100 $ in andere landen.

Reclame

1 blz.	1200 fr.	of 82,75 *f*
½ blz.	750 fr.	of 51,75 *f*
⅓ blz.	625 fr.	of 43,25 *f*
¼ blz.	585 fr.	of 40,50 *f*
⅛ blz.	365 fr.	of 25,25 *f*
1/16 blz.	230 fr.	of 15,75 *f*

Reclame in een volledige jaargang (6 nummers): 5 x de prijs van één advertentie.

Penningmeesters
voor België: de heer R. Balleux, Deurne, prk. 000-0449386-82;
voor Nederland: het Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag, giro 3583975.

Redacteur en verantwoordelijke uitgever: Paul Peeraerts, Drakenhoflaan 97, B-2100 Deurne.

Drukkerij
Esperanto-Centrum Antwerpen, Arsenaalstraat 5, B-2000 Antwerpen

Bijlagen worden slechts toegelaten indien ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. Ze moeten voorzien zijn van de opdruk „Bijlage bij Esperanto-Panorama nr." gevolgd door het nummer waarbij de bijlage dient te worden gevoegd en aan het redactie-adres bezorgd uiterlijk de veertiende van de maand die de verschijningsmaanden vooraf gaat. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk teweeggebracht, worden in ieder geval aangerekend.

Teksten en advertenties voor *Esperanto-Panorama* moeten op het redactie-adres toekomen de eerste van de maand die de verschijningsmaanden vooraf gaat. Voor het maart-april nummer b.v. moeten de teksten toekomen uiterlijk op 1 februari.

Overname van artikels is vrij, mits een presentexemplaar wordt opgezonden.

ESPERANTO-PANORAMA NOG GOEDKOPER !

Neen, we zijn niet gek ! En toch kunt u in de toekomst Esperanto-Panorama nóg voor minder geld abonneren. De basisprijs voor een abonnement in 1979 blijft 25 frank of 2,50 gulden (Nederlanders betalen wat meer omdat het posttarief bijna dubbel zo hoog ligt) en een steunabonnement kost nog altijd minimum 50 frank of 5 gulden.

Als u echter voor 5 jaar achter elkaar betaalt, krijgt u Esperanto-Panorama een jaar gratis. Concreet : een abonnement van nu tot einde 1983 kost maar 100 frank of 10 gulden ! Een steunabonnement tijdens die periode vanaf 200 frank of 20 gulden.

En nóg goedkoper ! Wij voeren vanaf nu een levenslang abonnement in. Dat wil zeggen dat u maar één keer betaalt en een leven-lang Esperanto-Panorama krijgt. Geen zorgen meer met overschrijvingsformulieren en girorekeningen op het einde van ieder jaar. Geen verhogingen van de bijdrage. Eén som, éénmaal te betalen : 625 frank of 62,50 gulden. Een levenslang steunabonnement krijgt u al voor 1250 frank of 125 gulden.

Wie voor een steunabonnement of voor een levenslang abonnement betaalt, vindt zijn naam gepubliceerd in het eerstvolgend nummer van Esperanto-Panorama. Zorg dat je d'r bij bent !

Onze Belgische abonnees kunnen het bijgaande formulier met hun abonnementsgeld afgeven in ieder postkantoor of, als ze een girorekening hebben, opzenden naar de Postchèque en Girodienst. Nederlanders betalen op giro nummer 3583975 van Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

En tot slot nog dit : de eerste tien levenslange abonnees krijgen een leuke verrassing !

STEUNABONNEMENTEN 1979

1. A. Geeraerts, Mechelen
2. M. Halvelik, Borgerhout
3. S. de Weerdt, Kapellen

DR. WIM DE SMET

(vervolg van blz. 1)

van de koninklijke Akademie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België. Verscheidene van zijn wetenschappelijke teksten heeft hij gepubliceerd in het Esperanto. Hij is er van overtuigd dat deze taal geleidelijk in de wetenschappen een belangrijkere rol zal gaan spelen wegens haar gemakkelijkheid, duidelijkheid, nauwkeurigheid, plasticiteit, internationaliteit en toekomstgerichtheid.

Esperantopostzegels

De Antwerpse Esperantogroep gaf vorige maand een "Beknopte catalogus van de Esperantopostzegels" uit. Het werkje somt alle postzegels op waarop teksten in het Esperanto voorkomen. Vermeld worden ook kleuren, speciale opdrukken, oplage enz. Zend een biljet van 20 fr. aan de heer E. Paesmans, Lange Koepoortstraat 64, B-2000 Antwerpen, en u krijgt de brochure franco thuis!

* De commissie van de Europese Gemeenschappen hechtte in juni haar goedkeuring aan een plan tot verbetering van het talenonderwijs bij kinderen tot 18 jaar. De kosten worden geraamd op 6 500 000 Europese rekeneenheden voor 1980, oplopend tot 8 275 000 rekeneenheden in 1982.

De Esperantobeweging in Vlaanderen

Vorig jaar had in Kalmthout een zeer succesrijk colloquium plaats over de Esperantobeweging in Vlaanderen. Zopas verscheen hierover een lijvig verslagboek. Het is een zeer interessant werk geworden dat werkelijk een 'must' is voor ieder die zich actief bezig houdt met de Esperantobeweging. Het boek kan worden verkregen door betaling van 90 fr. op rekening nummer 404-7033451-33 van de Europa-Club.

Zwitsers president hoge beschermer van 64ste Universeel Esperantocongres

Wij vernemen zopas dat Dr. H. Hürlimann, die volgend jaar president van Zwitserland zal zijn, de hoge bescherming aanvaard heeft van het 64ste wereldcongres van de Universala Esperanto-Asocio, dat van 28 juli tot 4 augustus 1979 zal plaatshebben in het Zwitserse Luzern.

Europa-Club

Deze zomer werd de Vlaamse afdeling van de 'Vereniging voor de bevordering van de betrekkingen tussen de Europese taalgemeenschappen', beter bekend als de 'Europa-Club', opgericht. Van verscheidene kanten, ook in EG-kringen en in de pers, werd reeds belangstelling getoond. De vereniging, die haar internationale zetel in Paderborn (Duitse Bondsrepubliek) heeft, ijvert voor een nauwere samenwerking in Europa, vooral op cultureel, wetenschappelijk, technisch en pedagogisch gebied. Zij wil dat bereiken door naar een eerlijke oplossing te streven voor de taalproblemen in Europa, wat rechtstreeks zal bijdragen tot een betere verstandhouding tussen de Europese volkeren. Daarom verzet zij zich ook tegen de overheersing van de ene taalgemeenschap over de andere. De vereniging geeft, in samenwerking met het 'Centrum voor Europese Opvoeding' in Brussel, een driemaandelijks tijdschrift uit, de *Europese Dokumentatie.* Ook hoopt zij weldra meertalige kinderboeken en wetenschappelijke woordenlijsten uit te geven, alsook muziekcassettes waarmee men interesse wil wekken voor de rijke verscheidenheid van de Europese muziekcultuur. In november van dit jaar zal de Vlaamse afdeling te Brussel een gespreksdag organiseren in het licht van de Europese verkiezingen van 1979 en in februari een algemene vergadering.

Voor inlichtingen:
H. Deceuninck, Floralaan 21,
B-1510 Halle-Buizingen.

UITGEPERST

De artikels in de rubriek „Uitgeperst" verschijnen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie. Publikatie ervan impliceert niet noodzakelijk dat de redactie het eens is met hun inhoud.

Esperanto ter sprake in Europese parlement

Om een einde te maken aan de Babylonische spraakverwarring binnen de landen van de EEG, hebben vier Italiaanse leden van het Europese parlement voorgesteld het Esperanto in te voeren als enige voertaal; zo is gisteren in Brussel bekend gemaakt.

Vier jaar geleden deden twee Nederlandse Europarlementairs een soortgelijk voorstel. Zij wilden de taalbarrière doorbreken door de klok erg ver terug te zetten en stelden — overigens zonder succes — het Latijn voor.

Het nieuwe Italiaanse voorstel noemt Esperanto „het resultaat van een rationele samenvoeging van de meest gangbare Europese talen." De voorstellen vroegen de EEG na te gaan of Esperanto de zes huidige EEG-talen althans in Europees verband kan vervangen. Esperanto werd in 1887 door de Russische taalgeleerde L.L. Zamenhof ‚uitgevonden'. In enkele EEG-landen wordt het onderwezen op scholen. Esperanto-clubs maken er over de gehele wereld propaganda voor.

Functionarissen van de Europese gemeenschap deelden mee, dat het Italiaanse voorstel aan een parlementaire commissie zal worden voorgelegd, om te onderzoeken op zijn haalbaarheid. Eventueel zal het ‚dagelijks bestuur' van de EEG, de Europese Commissie, zich er daarna over buigen om zijn mening te geven.

De Gooi- en Eemlander, 25 juli 1978

Ontoegankelijke informatie

Tegenwoordig verschijnen er op aarde niet minder dan 50 000 wetenschappelijke en technische tijdschriften met jaarlijks bijna 2 miljoen artikelen, geschreven door zo'n 750 000 auteurs in een stuk of 50 talen.

Maar zelfs als een onderzoeker het materiaal weet te vinden wat hij zocht, dan nog is het taalverschil vaak een onoverkomelijke hindernis. Ontzettende verspilling en tijdverlies zijn hiervan het gevolg: van elke duizend nieuwe wetenschappelijke ideeën worden er maar drie of vier ooit in praktijk gebracht.

Waardevolle informatie kan soms verdrinken in de oceaan van veeltalige gegevens. Ook dan is ze ontoegankelijk.

Unesco Koerier, april 1978

„Latijnse taalstrijd" in Italië

Er wordt geen Latijn meer onderwezen op de ‚verplichte' scholen (te vergelijken met de eerste drie jaar van een middelbare school) in Italië, wat betekent dat leerlingen van 11 tot 14 jaar het niet meer hoeven te leren. Lessen in die taal waren op dergelijke scholen een vereiste tot 1962, toen het een keuzevak werd. Maar een onderwijsadviseur, Giovanni Gozzer, verklaarde over die periode: „Slechts ongeveer 15 percent van de leerlingen nam Latijn als keuzevak. Veel openbare scholen hebben de lessen helemaal uit hun programma moeten schrappen, omdat er geen leerlingen voor waren." Voorstanders van het Latijn-onderricht stellen dat het Italiaans zonder een dergelijk onderricht nadelig zal worden beïnvloed door wat er van ‚barbaarse talen' binnendringt. De tegenstanders, waaronder zich de communisten bevinden, hebben aangevoerd dat een opleiding in het Latijn de barrières versterkte tussen de werkende klasse en de de personen uit de hogere en middelbare klasse die onderwijs in die taal ontvingen. Met de onlangs aangeno-

Bijlage bij „Esperanto-Panorama"
nr. 54 (6) - november-december 1978

ACTIVITEITEN – INLICHTINGEN

AALST

Esperantogroep Aalst

Inlichtingen: de hr. de Wit, Ninovestraat 157, 9440 Erembodegem, Tlf. (053) 70 53 68.

Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de Jeugdbibliotheek, Kattestraat 31, Aalst (tweede verdieping).

AMSTERDAM

Samenwerkingscomité

Inlichtingen: de hr. J. Tensen, Churchilllaan 100, 1078 EJ Amsterdam, Tlf. (020) 79 54 06.

Bijeenkomsten: elke donderdag om 20.15 u., Haarlemmerstation.

ANTWERPEN

Koninklijke Esperantogroep „La Verda Stelo", v.z.w.

Inlichtingen: Esperanto-Centrum, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen, Tlf. (031) 160505 of (031) 403092 (secretaris).

Bijeenkomsten: elke vrijdag om 20.15 u. in zaal Billard Palace, Koningin Astridplein 40 (2de verdieping), tenzij anders aangeduid.

3/11 (vrijdag) – „Internationale avond": leden vertellen over hun belevenissen in het buitenland of met buitenlanders.

6/11 (maandag) – Bijeenkomst bij de hr. I. Durwael.

10/11 (vrijdag) – WINTERCYCLUS: Prof. Dr. Helmar Frank uit Paderborn (Duitse Bondsrep.) spreekt over „Hoe de pedagogie wetenschappelijker maken?", in het Volkskundemuseum, Gildekamerstraat 2-6, Antwerpen, om 20.15 u.

15/11 (woensdag) – Bijeenkomst bij Mevr. Leuntjes.

17/11 (vrijdag) – Kiki en Ite Tytgat vertellen over BEJA, de jongeren-Esperantobeweging in België (met lichtbeelden).

20/11 (maandag) – Bestuursvergadering bij Mevr. Jacques om 19.30 u.

24/11 (vrijdag) – „Griekenland", spreekbeurt met lichtbeelden door de heren Paesmans en Schellekens.

1/12 (vrijdag) – „Bulgarije", voordracht met dia's door Paul Peeraerts.

4/12 (maandag) – Bijeenkomst bij de hr. I. Durwael.

8/12 (vrijdag) – „Cuba", spreekbeurt met dia's door mej. Nicole Verhelst.

10/12 (zondag) – SINTERKLAASFEEST om 15 u. in de vergaderzaal van Billard Palace (2de verdieping). Belangstellenden zijn welkom. Kinderen moeten vooraf ingeschreven zijn.

13/12 (woensdag) – Bijeenkomst bij Mevr. Leuntjes.

15/12 (vrijdag) – ZAMENHOFAVOND; feestrede door de hr. J. Haazen. Dr. Albert Goodheir uit Glasgow (Schotland) spreekt over „De Schotse dichters van *Kvaropo*". Muzikale omlijsting. Nadien receptie.

22/12 (vrijdag) – Filmavond met nadien debat over „Wij en de dieren".

29/12 (vrijdag) – Bonte Avond onder leiding van de hr. J. Bovendeerd. „Wedstrijd om de Wisselbeker".

5/01 (vrijdag) – WINTERCYCLUS: Mevr. Ursula Grattapaglia uit Brasilia (Brazilië) spreekt over *„Bona Espero,* een pedagogisch experiment".

8/01 (maandag) – Bijeenkomst bij de hr. I. Durwael.

Lidmaatschap: 350 fr. (voor jongeren 175 fr.), inclusief abonnement op *Esperanto* en op *Esperanto-Panorama,* en voor jongeren op *koncize* en op *Jongeren Esperanto-Nieuws.*
Prk. nr. 000-0072654-01 t.n.v. „La Verda Stelo", Antwerpen.

ARNHEM

L.E.E.N.-sekcio

Inlichtingen: de hr. W. Bruijnesteijn, Julianalaan 94, 6824 KJ Arnhem. Tlf. (085) 61 53 86. De bijeenkomsten hebben plaats op twee adressen; vraag dus eerst inlichtingen.

BLANKENBERGE

Blankenbergse Esperantogroep

Inlichtingen: Koninginnelaan 14, 8370 Blankenberge.

Bijeenkomsten: elke woensdag om 20 u. op het bovenstaand adres.

BRUGGE

Brugse Esperantovereniging ,Paco kaj Justeco'

Inlichtingen: St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.

Bijeenkomsten: elke donderdag om 20 u.

Bruĝa Grupo Esperantista, reĝa societo

Inlichtingen: Filips de Goedelaan 18, 8000 Brugge.

Bijeenkomsten: elke dinsdag om 20 u. in ,Strijdershuis', Hallestraat 14, Brugge.

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep

Inlichtingen: de Gerlachestraat 52, 1040 Brussel. Tlf. (02) 649 92 75.

Bijeenkomsten: elke dinsdag om 19.30 u. in de Gretrystraat 26, 1000 Brussel;
elke zaterdag om 10.00 u. in de Alfons XIII-laan 68, 1180 Brussel.

Cursussen: elke dag.

DEN HAAG

L.E.E.N.-sekcio

Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag. Tlf. (070) 24 39 23.

Bijeenkomsten: op 1, 15, 29 november en Zamenhofavond op 13/12 om 20 u. in het Esperanto-huis, Riouwstraat 172, Den Haag.

F.L.E./T.A.N.E.F.

Inlichtingen: Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag. Tlf. (070) 66 65 47.

Bijeenkomsten: elke 2de maandag van de maand om 20 u. in zaal ,Nigrotje', Maarseveensestraat 2.

La Haga Cikonio (afdeling Den Haag van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen: Hans Muller, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag, Tlf. (070) 55 66 77.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven

Inlichtingen: de hr. R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven. Tlf. (040) 11 41 62.

Bijeenkomsten: elke 2de donderdag van de maand om 20 u. in de Triangelzaal A van het POC in Eindhoven.

GENT

Genta Klubo

Inlichtingen: Belgradostraat 43, 9000 Gent. Tlf. (091) 23 56 40.

Bijeenkomsten: de 1ste woensdag van de maand om 20 u.

Genta Esperanto-grupo ,La Progreso'

Inlichtingen: Brusselsesteenweg 385, 9219 Gentbrugge.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de vrijdag in ,Vooruit', St.-Pietersnieuwstraat.

GRONINGEN

L.E.E.N.-sekcio

Inlichtingen: Mevr. H.C. Timmer, de Sitterstraat 15, 9721 ET Groningen.

Tlf. (050) 26 17 30.

Bijeenkomsten: elke 2de en 4de donderdag van de maand om 20 u. in het gebouw ‚Filadelfia', Dirk Huizingastraat 17, Groningen.

U.J.E. (afdeling Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen: Radijsstraat 43a, 9741 BK Groningen. Tlf. (050) 71 14 12.

Bijeenkomsten: iedere 3de vrijdag van de maand in de ‚Wigwam', Hora Siccamasingel 202, Groningen.

HAARLEM

L.E.E.N.-sekcio

Inlichtingen: G. Duivis, Kemphaanlaan 3, 2104 BK Heemstede. Tlf. (023) 28 46 02.

Bijeenkomsten: elke 2de donderdag van de maand om 20 u. in de zaal aan de Wilhelminastraat 22, Haarlem.

HILVERSUM

L.E.E.N.-sekcio ‚Dreves Uitterdijk'

Inlichtingen: Mej. A.J. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum. Tlf. (035) 43 32 00.

F.L.E.-sekcio

Inlichtingen: Mevr. M. Dee-Tervooren, Jacob Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum. Tlf. (035) 12717

KALMTHOUT

La Erikejo

Inlichtingen: Rozendreef 33, 2180 Kalmthout. Tlf. (031) 66 99 88.

Bijeenkomsten: Voor conversatieavonden de 1ste donderdag van de maand op het bovenstaande adres, van 20 tot 22 u.; voor gewone bijeenkomsten de laatste donderdag van de maand in het parochiecentrum van Heide-Kalmthout, om 20 u.

30/11 (donderdag) – de hr. Luyten spreekt over „Herinneringen aan mijn Esperantoleven".

19/12 (dinsdag) – Kerstmaal in zaal Van Loon, Dorpsstraat 68, Kalmthout. Inschrijvingen mogelijk tot 15 december.

KORTRIJK

La Konkordo

Inlichtingen: Oudebaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk. Tlf. (056) 22 16 54.

Bijeenkomsten: donderdags om 19.30 u., Passionistenlaan, jeugdherberg.

LEEUWARDEN

L.E.E.N.-sekcio

Inlichtingen: de hr. Y. Weidema, Goutamerdijk 18, 9084 AE Goutum.

Bijeenkomsten: elke 14 dagen om 19.45 u. in Gebouw Doopsgezinden, Ruiterkwartier 173.

LEUVEN

Lovena Esperanto-Asocio

Inlichtingen: Vaartstraat 16, 3000 Leuven. Tlf. (016) 23 63 27.

Bijeenkomsten: de 2de en de 4de donderdag op het genoemde adres.

LIMBURG

Limburgs Esperanto-Centrum

Inlichtingen: Arnold Sauwenslaan 47, 3650 Stokkem/Dilsen.

Cursussen: Voor beginnelingen van 14 tot 16 u. en voor gevorderden van 16 tot 18 u. Aanmeldingen op het secretariaat ofwel ter plaatse bij het begin van de cursus. Inlichtingen over plaats e.d. op het secretariaat of telefonisch op nummer (031) 49 50 06 (na 19 u.). Inschrijvingsgeld: 500 fr., alles inbegrepen.

MECHELEN

Mechelse Esperantogroep

Inlichtingen: Lange Zandstraat 38, 2580 St.-Katelijne-Waver. Tlf. (015) 31 17 90.

Bijeenkomsten: Elke 1ste en 3de woensdag van de maand in de zaal van de Vlaamse Toeristenbond, O.L.Vrouwstraat 34, Mechelen.

Cursussen: Voor beginnelingen om 19 u., voor gevorderden om 20.30 u.

NIJMEGEN

Esperanto-Klubo Zamenhof

Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen. Tlf. (080) 55 15 05.

Bijeenkomsten: Elke 2de en 4de woensdag van de maand om 20 u. in de zaal aan de Lindanusstraat 16.

ROTTERDAM

Esperanto-grupo Merkurio

Inlichtingen: de hr. R. Moerbeek, tlf. (010) 36 15 39.

Bijeenkomsten: de 1ste en de 3de woensdag van de maand om 20 u. in de zaal aan de Provenierssingel 48, Rotterdam.

La Espero

Inlichtingen: de hr. L. van Duijn, Telderseweg 205, 3952 TG Rotterdam. Tlf. (010) 18 87 08.

Bijeenkomsten: Op 1, 15, 29 november en op 27 december, in het postkantoor Delftseplein (5de verdieping).

F.L.E. afdeling 2

Inlichtingen: Mevr. N. Vollegraaf, Dorpsweg 111 A, 3082 LG Rotterdam. Tlf. (010) 29 46 84.

Bijeenkomsten: De drie eerste donderdagen van de maand in de Strijensestraat 65 A.

S.A.T. - rondo

Inlichtingen: Mevr. N. Bout-van Veen, Tweede Pijnackerstraat 12 A, 3035 GJ Rotterdam. Tlf. (010) 66 30 73.

Bijeenkomsten: Strijensestraat 65 A, de laatste zondag van de maand om 10.30 u.

TILBURG

Inlichtingen: de hr. H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg. Tlf. (013) 68 04 73.

UTRECHT

Samenwerkingscomité

Inlichtingen: de hr. J.P. Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht. Tlf. (030) 61 69 67.

ZAANSTREEK

Esperanto-Centrum

Inlichtingen: Postbus 433, 1500 EK Zaandam. Tlf. (075) 16 69 31.

Spreekbeurten te Brussel

op 11 november om 14.30 uur,
in de lokalen van Hotel Helder, Luxemburgstraat 35, 1040 Brussel,

- Prof. Franck: „Taalproblematiek in Europa"
- M. Maertens: „De rol van Esperanto in Europa"
- Walter Kunnen: „De Europese verkiezingen".

men wet schijnt een einde te zijn gekomen aan de 15 jaar oude ‚Latijnse taalstrijd'. Maar de *New York Times* vermeldt dat de wet „niet van invloed is op het onderwijs in de taal aan de A- en B-richting van middelbare scholen voor het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs. Latijn blijft verplicht voor leerlingen van 14 tot 19 jaar."

Ontwaakt, 22 augustus 1978

Talenkennis

De rector-magnificus van de Leidse Universiteit heeft het academisch jaar geopend met onder meer het uitspreken van zijn verbazing over de geringe talenkennis van studenten. Hij signaleerde — uit praktijkervaring — over het algemeen onvoldoende kennis van de Franse en slechts een povere kennis van de Duitse taal, zodat het gebruik van in die talen geschreven leerboeken zijns inziens wel vergeten kan worden. De rector vroeg zich af hoe dergelijke studenten straks de Nederlandse cultuur en wetenschap in het buitenland zouden moeten uitdragen.

De Gelderlander, 7 september 1978

Grapjas

Een televisiejournaal in het Latijn voor de landen van de EEG zou deze taal een nieuwe impuls kunnen geven. Dat is de mening van de Spaanse jezuïet Felix Sanchez Vallejo. Volgens hem zou een dergelijk journaal een eerste belangrijke stap zijn op weg naar het Euro-Latijn, waarmee hij wil komen tot het gebruik van deze taal als vrije taal van de Economische Gemeenschap.

Het Binnenhof, 6 juni 1978

Taalproblemen in de EG

De voorgenomen uitbreiding van de Europese Gemeenschap met Griekenland, Portugal en Spanje is uiteraard een goede zaak, maar wel wordt de verscheidenheid in talen een enorm groot probleem.

Daarover sprak de Nederlandse vice-voorzitter van het Europese parlement, de heer Berkhouwer.

Op het ogenblik kent de EG al zes officiële talen: Frans, Duits, Engels, Italiaans, Nederlands en Deens. Na de toetreding van genoemde drie landen zullen daar het Grieks, Portugees en het Spaans bijkomen. Berkhouwer becijferde dat de tolken de Gemeenschap nu al ongeveer 600 miljoen fr. per jaar kosten. Na de toetreding van de drie nieuwe lidstaten zal dit bedrag zeker groeien tot zo'n 1 600 miljoen fr. per jaar. Daar komt bij dat het steeds moeilijker wordt voor bepaalde vertalingen tolken te vinden. Nu al ondervindt men dat bij het Deens. „Straks ga je de situatie krijgen dat b.v. het Deens direkt in het Grieks vertaald moet worden en omgekeerd. Krijg je daarvoor voldoende tolken beschikbaar?" vroeg Berkhouwer zich af.

* Het congres van de Internationale Vereniging voor Cybernetica te Namen gebruikte naast het Frans en Engels ook Esperanto als werktaal.

Esperanto

Onder de rubriek *Toemaatjes* verscheen een stukje "Taalproblemen in de EG", waarin de hr. Berkhouwer, de Nederlandse vice-voorzitter van het Europese parlement, uiting geeft aan zijn bekommernis over de taalproblemen die meer dan waarschijnlijk nog zullen groeien door de toetreding van Griekenland, Portugal en Spanje tot de EG.

Hij becijferde dat daardoor voor de tolken alleen al per jaar 1600 miljoen frank zal moeten worden betaald! Heeft de hr. Berkhouwer al eens becijferd welk een enorme winst aan geld en tijd men zou verwezenlijken door het gebruik van Esperanto? In deze tijd van besparing en bezuiniging zou dit zeker de moeite lonen!

Gazet van Antwerpen, 13 sept. 1978

Engels en Amerikaans

Een Engelse linguist, Robert Burchfield, heeft voorspeld dat Britten en Amerikanen elkaar over 200 jaar niet meer kunnen verstaan. Burchfield, hoofdredacteur van de Oxford English Dictionary, zei dat het uit elkaar groeien van de talen dagelijks is te constateren. Hij noemde in Chicago als voorbeelden het verschillende gebruik van het woord *presently*, en de aparte benoeming van een lift (*elevator* en *lift*). Een derde voorbeeld *to knock someone up,* bleek niet zo gelukkig gekozen en bewees hoe breed de kloof al is. Want volgens de heer Burchfield betekent het werkwoord: *"iemand zwanger maken",* maar volgens de Amerikaanse ambassade is de vertaling „iemand beroven, in elkaar slaan."

De voornaamste oorzaak voor de splitsing is volgens Burchfield dat de Amerikaanse taal in beweging is, en dat de Engelsen zich aan de traditie houden.

Assistenten van Burchfield gaven nog andere woorden die het afscheid van de de volken moeten bewijzen: *Thank you* en *it's a pleasure; I'll ring you* en *I'll call you,* voor „ik zal je opbellen"; *bumper* en *fender* voor „autobumper", *car bonnet* en *car hood* voor „motorkap"; *braces* en *suspenders* voor „jarretelles."

Nieuwe Rotterdamsche Courant, 28 juli 1978

Door politiekogel gedood

Eerst hadden we die verkeerde vertaling naar het Pools van de toespraak van president Carter, waarvoor die tolk werd afgezet...

Dan hadden we de taalmoeilijkheden rond de ramp in Los Alfaques...

En nu hebben we die Belg, door een politiekogel gedood, omdat hij niet gesnapt had dat hij met de politie te doen had.

Het is wel wat ver gezocht, maar alweer rijst de vraag: als de meeste mensen van goede wil nu eens Esperanto gingen leren?

De Standaard, 5 sept. 1978

Eurochèques in het Esperanto?

Bij *Esperanto-Panorama* vindt u dit keer de rentetabel van Assubel in het Esperanto. Andere documenten zijn verkrijgbaar bij Assubel, Esperanto-Agentejo, Wijnheuvelenstraat 284, 1030 Brussel.

Wilt u dat weldra ook de Eurochèques in het Esperanto worden uitgegeven? Eurochèques in het Esperanto kunnen een concrete verwezenlijking zijn, een eerste stap naar een gemeenschappelijke Europese taal. Een rekening bij Assubel openen kost niets, tenzij wat goede wil...

BRETAGNE

„Opdat iedereen ze zou kunnen begrijpen, zullen de radio-uitzendingen in het Bretons nochtans in het Frans worden verzorgd."

Een grapje ? Of een uitspraak van vlak na de eerste wereldoorlog ? Neen. Zij dateert van 1969 en komt uit de mond van de toenmalige Franse minister van informatie. Hij illustreerde hiermee nog eens duidelijk hoe de politiek van Parijs is tegenover de talen van de minderheden binnen Frankrijk : het Baskisch, het Bretons, het Catalaans, het Duits, het Italiaans, het Nederlands en het Occitaans. Die politiek is in grote lijnen onveranderd gebleven sinds de Franse Revolutie. In 1789 wist men immers al dat taal macht betekent. De niet-Franse talen moesten worden uitgeroeid om de denkbeelden van de revolutie te kunnen verspreiden. Maar het verzet bleef natuurlijk niet uit. Begin van de vorige eeuw werd de „Académie Celtique" opgericht die vooral culturele contacten zocht met gelijkaardige organisaties in Ierland en Wales.

De politieke strijd naar onafhankelijkheid van Bretagne (de meest westelijke punt van Frankrijk) kiemde net voor de eerste wereldoorlog. Al vlug ontstond de „Union régionaliste bretonne" met duidelijk separatistische standpunten. De onderdrukking van de Bretonse taal en cultuur wordt aangeklaagd, evenwel zonder enige reactie van Parijs. Die reactie komt er, hoewel niet zoals Bretagne het gehoopt had. In 1931 voor de viering van de 400ste verjaardag van de unie van Bretagne met Frankrijk, wordt in Rennes het monument dat die unie symboliseert, opgeblazen. Alle separatisten komen op de zwarte lijst en honderden worden aangehouden.

In de vijftiger jaren bloeit de onafhankelijkheidsstrijd weer op. De „Mouvement d'organisation de la Bretagne" wordt gesticht en strijdt voor een autonome staat in een federaal Europa. Tien jaar later volgt de stichting van de „Union démocratique bretonne" die op een zeer degelijke manier de Bretonse taal en cultuur verdedigt.

Vooral bij de jongeren en de studenten herleeft het enthousiasme de laatste jaren. Bretonse luisterliedjes zijn in en het Bretonse nationale lied weerklinkt geregeld. Het Franse onbegrip blijft echter uitermate sterk. Parijs was er bijna in geslaagd de Bretonse taal en cultuur uit te roeien. Wie het uiteindelijk zal halen is nu nog niet duidelijk. Wel is het zeker dat geen van beide partijen schijnt van plan te zijn zich over te geven.

(pp)